

განაცხადი

სამეცნიერო ხელმძღვანელობისა და სადოქტორო კვლევითი პროექტის შესახებ

სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამა: საქართველოს ისტორია

1. ინფორმაცია სამეცნიერო ხელმძღვანელის შესახებ

1.1. სახელი და გვარი არჩილ ვარშალომიძე

1.2. აკადემიური/სამეცნიერო თანამდებობა ან ემერიტუსის წოდება- ასოცირებული პროფესორი

1.3. ბოლო სამი წლის განმავლობაში შესაბამისი (სადოქტორო ნაშრომის ზოგადი თემატიკის) დარგის/მიმართულების Web of Science (Clarivate Analytics), Scopus და ERIH PLUS (European Reference Index of the Humanities) (ჰუმანიტარული და სოციალური მიმართულებით) ბაზებში ინდექსირებულ რეფერირებად/რეცენზირებად (peer-reviewed) ჟურნალში გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომი:

სამეცნიერო ნაშრომის დასახელება	წელი	ჟურნალი, ტომი, გვერდი, ელ მისამართი	დიგიტალური საიდენტიფიკაციო კოდი DOI ან ISSN	სამეცნიერო ბაზის დასახელება	თანაავტორ	შენიშვნა
1)Challenges of developing open governance in Georgian state institutions assessing its impact on public trust and legitimacy	2026	Springer Proceedings in Business and Economics	ISSN: 2198-7254, print ISSN: 2198-7246	Scopus		მალვინა ჯიბლაძე; გიგა ფარტენაძე
2)ტერიტორიულ დავები და ძალით ბალანსი ბათუმის საზავო კონფერენციაზე 1918 წელს	2026	შავიზღვისპირეთის ცივილიზაციათა გზაჯვარედინზე	https://doi.org/10.61671/bsrcc.v1i1	ERIH PLUS		

1.4. ბოლო ათი წლის განმავლობაში სამეცნიერო საგრანტო პროექტში ძირითადი პერსონალის სტატუსით მონაწილეობა:

სამეცნიერო პროექტის სახელწოდება	პროექტის დაწყებისა და დასრულების თარიღი	სტატუსი პროექტში	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	ელექტრონული მისამართი	პროექტში ჩართული პირები	შედეგები
„ორი ოსმალური დავთარი და დოკუმენტები ბათუმის შესახებ“	2021-2024	დამხმარე პერსონალი	საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდი (ფუნდამენტური კვლევები) – FR197386		პროფესორი-ზაზა შამიკაძე	
ისტორიული სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ადმინისტრაციული მმართველობა (1878-1921წწ)	2023-	ძირითადი შემსრულებელი	საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდი (ფუნდამენტური კვლევები) – FR197386		ასოც. პროფესორი ნუგზარ ზოსიძე	

1.5. სამეცნიერო ხელმძღვანელობის/თანახელმძღვანელობის გამოცდილება N

უსდ-ს დასახელება	სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის დასახელება	სტუდენტის სახელი და გვარი	ნაშრომის სახელწოდება	წელი	შენიშვნა

1.6. რელევანტური ტრენინგი, სემინარი, პროფესიული განვითარების კურსი და სხვა.

	ღონისძიების ტიპი	ღონისძიების დასახელება	ორგანიზატორი	ჩატარების თარიღი	ჩატარების ადგილი	შენიშვნა
	ტრენინგი	პერსონალის განვითარება და ორგანიზაციული კულტურა საგანმანათლებლო დაწესებულებებში	ინოვაციური განათლების ცენტრი; შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	13. 12. 2023	ბსუ	
	ტრენინგი	HR სტრატეგია და იურიდიული რეგულაციები პერსონალის მართვის პროცესში	ინოვაციური განათლების ცენტრი; შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	11.12. 2023	ბსუ	
	ტრენინგი	საქართველოს ეროვნული უსაფრთხოების გამოწვევები	ნატოს სამეკავშირ ეო ოფისი; ბათუმის შოთა რუსთაველ ის სახელმწიფ ო უნივერსიტ ეტი	4.10. 2019	ბსუ	
	ტრენინგი	ევროპული ინტეგრაციის სასწავლო კურსის ლექტორების ტრენინგი, პროექტი “ახალგაზრდობი ს ცნობიერების ამაღლება ევროინტეგრაცი ის საკითხებში –	კონრად ადენაუერი ს ფონდი	29.08 2021	კაჭრე თი(კა ხეთი)	

	გამოწვევები და პერსპექტივები".				
--	--------------------------------	--	--	--	--

1.7. ადგილობრივ და საერთაშორისო სამეცნიერო საზოგადოებასთან სამეცნიერო თანამშრომლობის გამოცდილება (ერთობლივი კვლევები/გრანტები/სამეცნიერო პროექტები)

ევროკავშირის საერთაშორისო გაცვლითი პროგრამა - ERASMUS MUNDUS – MID პოსტ დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში ვილნიუსის (ლიეტუვა) უნივერსიტეტში, პოლიტიკურ მეცნიერებათა და საერთაშორისო ურთიერთობათა ინსტიტუტი.

2. ინფორმაცია სამეცნიერო თანახელმძღვანელის შესახებ (არსებობის შემთხვევაში)

2.1. სახელი და გვარი -----

2.2. აკადემიური/სამეცნიერო თანამდებობა ან ემერიტუსის წოდება -----

2.3. ბოლო სამი წლის განმავლობაში შესაბამისი (სადოქტორო ნაშრომის ზოგადი თემატიკის) დარგის/მიმართულების Web of Science (Clarivate Analytics), Scopus და ERIH PLUS (European Reference Index of the Humanities) (ჰუმანიტარული და სოციალური მიმართულებით) ბაზებში ინდექსირებულ რეფერირებად/რეცენზირებად (peer-reviewed) ჟურნალში გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომი:

	სამეცნიერო ნაშრომის დასახელება	წელი	ჟურნალი, ტომი, გვერდი, მისამართი	დიგიტალური საიდენტიფიკაციო კოდი DOI ან ISSN	სამეცნიერო ბაზის დასახელება	თანავტორი	შენიშვნა

2.4. ბოლო ათი წლის განმავლობაში სამეცნიერო საგრანტო პროექტში ძირითადი პერსონალის სტატუსით მონაწილეობა:

სამეცნიერო პროექტის სახელწოდება	პროექტის დაწყებისა და დასრულების თარიღი	სტატუსი პროექტში	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	ელექტრონული მისამართი	პროექტში ჩართული პირები	შენიშვნა

3.0 სადოქტორო კვლევითი პროექტის მოკლე აღწერილობა - წარმოდგენილი კვლევითი პროექტი მიზნად ისახავს ტერიტორიულ-სასაზღვრო დავების ანალიზს საერთაშორისო საზავო კონფერენციების კონტექსტში 1917–1921 წლებში, განსაკუთრებული ყურადღებით სამხრეთ კავკასიის რეგიონზე და საქართველოს სახელმწიფოებრივ ინტერესებზე. აღნიშნული პერიოდი ხასიათდება მსოფლიო ომის შემდგომი საერთაშორისო წესრიგის ფორმირებით, იმპერიების დაშლით და ახალი ეროვნული სახელმწიფოების წარმოშობით, რამაც განაპირობა მრავალრიცხოვანი ტერიტორიული კონფლიქტების წარმოშობა და მათი დიპლომატიური გზით გადაწყვეტის მცდელობები.

კვლევა განიხილავს, თუ როგორ აისახა საერთაშორისო დიპლომატიური პროცესები რეგიონულ კონფლიქტებზე და რა როლი შეასრულეს საზავო კონფერენციებმა ტერიტორიული საკითხების დარეგულირების მცდელობებში. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა იმ მექანიზმებს, რომელთა საშუალებითაც სხვადასხვა პოლიტიკური აქტორები ცდილობდნენ საკუთარი პრეტენზიების ლეგიტიმაციას საერთაშორისო სივრცეში, ასევე იმ ფაქტორებს, რომლებმაც განსაზღვრა აღნიშნული პროცესების წარმატება ან წარუმატებლობა.

პროექტი ეფუძნება კომპლექსურ მეთოდოლოგიურ ჩარჩოს, რომელიც აერთიანებს ისტორიულ ანალიზს, დიპლომატიური წყაროების კრიტიკულ შეფასებას და შედარებით კვლევას. გამოყენებული იქნება როგორც პირველწყაროები, მათ შორის საარქივო დოკუმენტები და ოფიციალური დიპლომატიური მასალები, ასევე თანამედროვე სამეცნიერო ლიტერატურა, რაც უზრუნველყოფს კვლევის სიღრმესა და სანდოობას.

კვლევის მეცნიერული სიახლე მდგომარეობს იმაში, რომ იგი საერთაშორისო საზავო კონფერენციებს განიხილავს არა მხოლოდ როგორც დიპლომატიური შეთანხმებების სივრცეს, არამედ როგორც ძალთა ბალანსისა და გეოპოლიტიკური ინტერესების რეალიზაციის ინსტრუმენტს. ამასთანავე, კვლევა აჩვენებს, თუ როგორ ჩამოყალიბდა ტერიტორიულ-სასაზღვრო დავების გადაწყვეტის საერთაშორისო პრაქტიკა და რა გავლენა იქონია ამ პროცესებმა რეგიონული პოლიტიკური რუკის ფორმირებაზე.

პროექტის აქტუალობა განპირობებულია თანამედროვე საერთაშორისო ურთიერთობებში ტერიტორიული კონფლიქტების მნიშვნელობით, რაც ისტორიული გამოცდილების ანალიზს განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებს. კვლევის შედეგები ხელს შეუწყობს როგორც ისტორიოგრაფიული ცოდნის გაღრმავებას, ისე საერთაშორისო სამართლისა და დიპლომატიის განვითარების ისტორიული საფუძვლების უკეთ გააზრებას.

2.4. კვლევითი პროექტის დასახელება - ტერიტორიულ-სასაზღვრო დავები საერთაშორისო საზავო კონფერენციების კონტექსტში 1917–1921 წლებში.

3.2 კვლევის სიახლე და აქტუალობა - წარმოდგენილი კვლევა მიზნად ისახავს 1917–1921 წლებში საერთაშორისო საზავო კონფერენციების ფარგლებში წარმოქმნილი ტერიტორიულ-სასაზღვრო დავების სისტემურ ანალიზს. არსებული ისტორიოგრაფია ძირითადად ყურადღებას ამახვილებს ცალკეულ კონფერენციებზე ან კონკრეტულ სახელმწიფოებრივ ინტერესებზე, მაშინ როდესაც ნაკლებად არის შესწავლილი ამ პროცესების ერთიანი სურათი და მათი ურთიერთდაკავშირება. მოცემული ნაშრომი სწორედ ამ მიმართულებით ავსებს არსებულ ხარვეზს და ცდილობს წარმოაჩინოს ტერიტორიულ-სასაზღვრო საკითხების განხილვა როგორც ინტეგრირებული საერთაშორისო პროცესი.

კვლევის მეცნიერული სიახლე გამოიხატება იმაში, რომ ტერიტორიული დავები გააზრებულია არა მხოლოდ დიპლომატიური მოლაპარაკებების შედეგებად, არამედ როგორც ძალთა ბალანსის, გეოპოლიტიკური ინტერესებისა და საერთაშორისო სამართლის ფორმირების ერთობლივი პროდუქტი. ნაშრომი აჩვენებს, რომ საზავო კონფერენციები წარმოადგენდა სივრცეს, სადაც ერთმანეთს ეჯახებოდა ეროვნული ინტერესები, იმპერიული მემკვიდრეობა და საერთაშორისო წესრიგის ჩამოყალიბების მცდელობა. ამგვარი მიდგომა საშუალებას იძლევა, ტერიტორიულ-სასაზღვრო დავები განვიხილოთ როგორც დინამიკური პროცესი, რომელიც სცილდება მხოლოდ ორმხრივ ურთიერთობებს და მოიცავს მრავალმხრივ დიპლომატიურ კონტექსტს.

სიახლეს წარმოადგენს ასევე სამხრეთ კავკასიის რეგიონის ჩართვა ფართო საერთაშორისო ანალიზში. კვლევა წარმოაჩენს, თუ როგორ იქცა რეგიონი გლობალური ძალთა ინტერესების გადაკვეთის სივრცედ და როგორ აისახა ეს ვითარება საქართველოსა და მეზობელი სახელმწიფოების ტერიტორიულ პრეტენზიებზე. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა იმ მექანიზმებს, რომელთა

მეშვეობითაც სხვადასხვა პოლიტიკური აქტორები ცდილობდნენ საკუთარი მოთხოვნების საერთაშორისო ლეგიტიმაციას.

კვლევის აქტუალობა განპირობებულია იმით, რომ ტერიტორიულ-სასაზღვრო საკითხები კვლავაც მნიშვნელოვან პრობლემად რჩება თანამედროვე საერთაშორისო ურთიერთობებში. XX საუკუნის დასაწყისის გამოცდილების ანალიზი იძლევა შესაძლებლობას უკეთ გავიგოთ, თუ როგორ ყალიბდება საზღვრები, რა ფაქტორები განსაზღვრავს მათ ლეგიტიმაციას და რა როლი აქვს საერთაშორისო დიპლომატიას კონფლიქტების მართვაში. ამასთანავე, კვლევა მნიშვნელოვანია საქართველოს ისტორიისთვისაც, რადგან იგი წარმოაჩენს ქვეყნის სახელმწიფოებრივი ინტერესების დაცვას რთულ საერთაშორისო გარემოში.

ამრიგად, წარმოდგენილი ნაშრომი აერთიანებს ისტორიულ ფაქტობრივ მასალას და ანალიტიკურ მიდგომას, რაც უზრუნველყოფს ტერიტორიულ-სასაზღვრო დავების სიღრმისეულ შესწავლას საერთაშორისო საზავო კონფერენციების კონტექსტში და ქმნის საფუძველს შემდგომი კვლევებისათვის.

3.3 კვლევის მიზნები, ამოცანები და კვლევის მეთოდოლოგია - წარმოდგენილი კვლევა მიზნად ისახავს ტერიტორიულ-სასაზღვრო დავების კომპლექსურ ანალიზს საერთაშორისო საზავო კონფერენციების კონტექსტში 1917–1921 წლებში. კვლევა მიმართულია იმ პროცესების გააზრებისკენ, რომლებმაც განსაზღვრა ახალი სახელმწიფო საზღვრების ფორმირება, დიპლომატიური მოლაპარაკებების შინაარსი და საერთაშორისო აქტორების როლი აღნიშნულ პროცესებში. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა სამხრეთ კავკასიის რეგიონს და საქართველოს სახელმწიფოებრივ ინტერესებს, რომლებიც ჩამოყალიბდა მრავალმხრივი დიპლომატიური ურთიერთქმედების პირობებში.

კვლევის ამოცანებია ტერიტორიულ-სასაზღვრო დავების წარმოშობის წინაპირობების გამოვლენა, საზავო კონფერენციების ფარგლებში განხილული საკითხების ანალიზი, მონაწილე სახელმწიფოებისა და პოლიტიკური აქტორების ინტერესების განსაზღვრა და იმ მექანიზმების შეფასება, რომელთა მეშვეობითაც ხდებოდა ტერიტორიული პრეტენზიების ლეგიტიმაცია. ამასთანავე მნიშვნელოვანია იმ ფაქტორების გამოვლენა, რომლებმაც გავლენა მოახდინა კონფერენციების გადაწყვეტილებებზე და განსაზღვრა მათი შედეგიანობა.

კვლევის ფარგლებში ასევე განიხილება საქართველოს როლი საერთაშორისო დიპლომატიურ პროცესებში, მისი პოზიციები ტერიტორიულ საკითხებთან მიმართებით და ის სტრატეგიები, რომლებიც გამოიყენებოდა ეროვნული ინტერესების დასაცავად. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა საერთაშორისო სამართლებრივი ნორმების ფორმირების პროცესს და მათ გავლენას საზავო შეთანხმებებზე.

მეთოდოლოგიურად კვლევა ეფუძნება ისტორიულ ანალიტიკურ მიდგომას, რომელიც უზრუნველყოფს მოვლენათა თანმიმდევრულ რეკონსტრუქციას და მათი შინაარსობრივი გააზრების შესაძლებლობას. აღნიშნული მიდგომა შერწყმულია შედარებითი ანალიზით, რაც საშუალებას იძლევა სხვადასხვა კონფერენციაზე მიღებული გადაწყვეტილებები განიხილოს ერთიან კონტექსტში და გამოავლინოს მათი მსგავსებები და განსხვავებები.

კვლევაში გამოყენებულია ასევე ინსტიტუციური ანალიზი, რომლის მეშვეობითაც იკვეთება საერთაშორისო ორგანიზაციების, დიპლომატიური წარმომადგენლობებისა და პოლიტიკური ელიტების როლი გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში. ამასთანავე გამოყენებულია წყაროთმცოდნეობრივი კრიტიკა, რაც გულისხმობს საარქივო დოკუმენტების, დიპლომატიური მიმოწერისა და ოფიციალური აქტების სანდოობის შეფასებას და მათ შინაარსობრივ ანალიზს.

წყაროთმცოდნეობრივი ბაზა მოიცავს პირველწყაროებს და სამეცნიერო ლიტერატურას. გამოყენებულია საერთაშორისო საზავო კონფერენციების დოკუმენტები, დიპლომატიური არქივები, ოფიციალური ხელშეკრულებები და მემუარული მასალა, რაც უზრუნველყოფს კვლევის ემპირიულ საფუძველს. ამასთანავე გათვალისწინებულია თანამედროვე ისტორიოგრაფიული ნაშრომები, რაც შესაძლებელს ხდის არსებული ინტერპრეტაციების კრიტიკულ შეფასებას.

კვლევის პროცესში გამოყენებულია თვისებრივი ანალიზის მეთოდი, რომელიც მიმართულია პოლიტიკური და დიპლომატიური პროცესების შინაარსობრივი ინტერპრეტაციისკენ. აღნიშნული მიდგომა იძლევა შესაძლებლობას გამოვლინდეს ის ძირითადი მექანიზმები, რომლებიც განსაზღვრავდა ტერიტორიულ-სასაზღვრო დავების განხილვას და მათ გადაწყვეტას საერთაშორისო დონეზე.

ამრიგად კვლევის მიზნები, ამოცანები და მეთოდოლოგიური საფუძველი ქმნის ერთიან ანალიტიკურ სისტემას, რომელიც უზრუნველყოფს ტერიტორიულ-სასაზღვრო დავების სიღრმისეულ და მრავალმხრივ შესწავლას საერთაშორისო საზავო კონფერენციების კონტექსტში 1917–1921 წლებში.

აღნიშნული მიდგომა იძლევა შესაძლებლობას, საკითხი გაანალიზდეს როგორც საერთაშორისო პოლიტიკის, ისე რეგიონული განვითარების ერთიანი პროცესის ნაწილად.

სამეცნიერო ხელმძღვანელის ხელმოწერა

თარიღი 20.04. 2026 წ.